

REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM JUŽNE PRIMORSKE 2014-2020

DELOVNA SKUPINA ZA ČLOVEŠKE VIRE

1. DELAVNICA, KOPER, 6. 2. 2013

Tematski cilj 8:

SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA IN MOBILNOSTI DELOVNE SILE

Ključni cilji, ki jih obravnavajo skladi SSO

Krovni cilj strategije Evropa 2020:

zagotoviti 75-odstotno stopnjo zaposlenosti žensk in moških v starosti med 20 in 64 let, tudi z večjo udeležbo mladih, starejših delavcev in nizkokvalificiranih delavcev ter boljšim vključevanjem zakonitih priseljencev.

V okviru tega tematskega cilja se morajo države članice osredotočiti na doprinos k doseganju svojih nacionalnih ciljev na področju zaposlovanja z uporabo skladov SSO, in sicer zlasti ESS za podporo politik iz smernice 7 integriranih smernic k strategiji Evropa 2020 (smernica 7 o zaposlovanju). Podpora EKSRP mora biti osredotočena na ustvarjanje delovnih mest v podeželskih regijah, kjer je stopnja zaposlenosti na splošno nižja od povprečne.

Ključni ukrepi za ESS:

dostop do zaposlitve za iskalce zaposlitve in neaktivne ljudi, vključno z lokalnimi zaposlitvenimi pobudami in podporo za mobilnost delavcev:

- zgodnji aktivni in preventivni ukrepi na trgu dela, ki so odprti za vse in vključujejo prepoznavanje posameznih potreb, prilagojene storitve in usmerjanje, ciljno in prilagojeno usposabljanje, potrjevanje pridobljenih kompetenc in spretnosti ter iskanje nove zaposlitve;
- predvidevanje in svetovanje o dolgoročnih zaposlitvenih možnostih, ki so posledica strukturnih sprememb na trgu dela, kot so prehod na gospodarstvo, gospodarno z viri in z nizkimi emisijami ogljika, ter razvoj sektorjev nege in oskrbe ter zdravstva;
- zagotavljanje informacij o zaposlitvenih možnostih na evropskih trgih dela ter o življenjskih in delovnih razmerah; trajnostno vključevanje mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo (NEET), na trg dela;
- uvedba „jamstva za mlade“ z vzpostavitvijo shem, ki nudijo nadaljnje izobraževanje, (pre)usposabljanje ali ukrepe za aktiviranje za vse mlade, ki niso ne zaposleni ne vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, v štirih mesecih po zaključku šolanja. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti vajeniškemu poklicnemu usposabljanju in pripravištvu za diplomante, da pridobijo prve delovne izkušnje;
- samozaposlovanje in podjetništvo za mlade v vseh sektorjih, s poudarkom zlasti na nastajajočih sektorjih na področju nizkoogljičnega gospodarstva ter sektorjih nege in oskrbe ter zdravstva; samozaposlovanje, podjetništvo in ustanavljanje podjetij;
- podpora, zlasti za brezposelne, prikrajšane in neaktivne osebe, da ustanovijo in razvijajo podjetja v vseh sektorjih, vključno na področjih nege in oskrbe ter zdravstva,

vključevanja v delo, zelenih delovnih mest in razvoja skupnosti. Taka podpora vključuje razvoj spretnosti, vključno z IKT, podjetniškimi in upravljaljskimi spretnostmi, mentorstvo in usposabljanje ter zagotavljanje vključujočega poslovnega razvoja in finančnih storitev za ustanovitelje podjetij; enakost spolov ter usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja:

- odpravljanje stereotipov o spolih v sistemih izobraževanja in usposabljanja;
- ozaveščanje in mobilizacija gospodarskih in socialnih partnerjev za odpravljanje spolne segregacije na trgu delovne sile ter razlik v pokojninah in plačilu med spoloma;
- razvoj ukrepov za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, vključno s podporo osebam, ki niso delale zaradi obveznosti nege in oskrbe, za ponovno vključevanje na trg dela;
- inovativni načini organizacije dela, vključno z delom na daljavo in prožno ureditvijo dela, ki posameznikom omogočajo, da združujejo neformalno obveznost nege in oskrbe z delom;
- dostop do cenovno sprejemljivih storitev nege, oskrbe in varstva, kot so varstvo otrok, zunajšolsko varstvo ali nega in oskrba vzdrževanih oseb, tudi starejših, z naložbami v trajnostne storitve nege, oskrbe in varstva;
- prilagajanje delavcev, podjetij in podjetnikov spremembam:
- razvoj posebnih storitev zaposlovanja, usposabljanja in podpore, vključno s svetovanjem in iskanjem nove zaposlitve, v okviru prestrukturiranja podjetij in sektorjev;
- zasnova in izvajanje inovativnih ter produktivnejših in okolju prijaznejših načinov organizacije dela, vključno z zdravjem in varnostjo pri delu;
- aktivno in zdravo staranje:
- inovativne in do starejših prijazne oblike organizacije dela, vključno z dostopnim delovnim okoljem in prožnimi ukrepi;
- podaljševanje bolj zdravega delovnega življenja prek razvoja in izvajanja ukrepov za spodbujanje zdravega načina življenja in obravnavanje dejavnikov tveganja za zdravje, kot so fizična neaktivnost, kajenje in škodljivi vzorci uživanja alkohola;
- spodbujanje zaposljivosti in sodelovanja starejših delavcev v programih vseživljenjskega učenja za spodbujanje aktivnega staranja; posodabljanje in krepitev institucij trga dela, vključno z ukrepi za olajševanje čezmejne mobilnosti delovne sile;
- izboljšanje aktiviranja in usklajevanja povpraševanja na trgu dela s ponudbo javnih zavodov za zaposlovanje z zagotavljanjem celovite podpore, prilagojene potrebam iskalcev zaposlitve, razširitvijo storitev z zagotavljanjem podpore zaposlenim, ki želijo zamenjati delovno mesto, in spodbujanjem neaktivnih, da se ponovno zaposlijo;
- sodelovanje pri zagotavljanju storitev delodajalcem in vzpostavljanje partnerstev z izobraževalnimi ustanovami in drugimi službami za zaposlovanje za organizacijo prožnega, preventivnega in učinkovitega zagotavljanja storitev;
- predvidevanje dolgoročnih zaposlitvenih možnosti, ki so posledica strukturnih sprememb na trgu dela, ter razvoj storitev na področjih vseživljenjskega usmerjanja in vseživljenjskega učenja za spodbujanje poklicne preusmeritve;
- ciljne naložbe v spretnosti in zmogljivosti osebja;
- dejavnosti Evropske službe za zaposlovanje (EURES) na področju zaposlovanja, usklajevanja in posredovanja zaposlitve, skupaj s povezanimi službami obveščanja, svetovanja in usmerjanja na nacionalni in čezmejni ravni.

Ključni ukrepi za ESRR:

- razvoj podjetniških inkubatorjev in investicijska pomoč za samozaposlitev in ustanovitev podjetja, zlasti na področjih, ki ponujajo nove vire rasti, kot so zeleno gospodarstvo, trajnostni turizem (vključno z gospodarstvom sivolasih) ter zdravstvene in socialne storitve;
- naložbe v podporne infrastrukture za posodobitev javnih zavodov za zaposlovanje.

Ključni ukrepi za EKSRP:

- spodbujanje diverzifikacije kmetijskega sektorja, ustvarjanje novih malih podjetij in podpiranje drugih oblik ustvarjanja delovnih mest na podeželskih območjih, zlasti s pomočjo za zagon podjetij za nekmetska mikro in mala podjetja na podeželskih območjih ter z naložbami v nekmetske dejavnosti na podeželskih območjih.

Ključni ukrepi za ESPR:

- podpora za ustvarjanje delovnih mest v ribiških skupnostih z dodajanjem vrednosti ribiškim dejavnostim in proizvodom;
- podpora za diverzifikacijo ribiških skupnosti z ustvarjanjem alternativnih delovnih mest v lokalnem gospodarstvu, zlasti v drugih pomorskih sektorjih.

Tematski cilj 9:

SPODBUJANJE SOCIALNE VKLJUČENOSTI IN BOJ PROTI REVŠČINI

Ključni cilji, ki jih obravnavajo skladi SSO

Krovni cilj strategije Evropa 2020:

spodbujanje socialne vključenosti, zlasti z zmanjšanjem revščine, z namenom odprave revščine in izključenosti, ki ogrožata najmanj 20 milijonov ljudi.

Trenutno stanje:

cilja EU na podlagi sedanjih nacionalnih ciljev ne bo mogoče doseči. Po prvi predhodni oceni skupnih ambicij bi bilo mogoče do leta 2020 iz revščine in socialne izključenosti izvleči 12 milijonov ljudi. Če se upoštevajo tudi posredni učinki strategij za boj proti revščini otrok ali za zmanjševanje dolgotrajne brezposelnosti, bi se to število lahko povečalo za 25 %. Vendar to še vedno ne bi zadoščalo za izpolnitev zastavljenega krovnega cilja EU, in sicer bi rešili za 5 milijonov oziroma 25 % manj ljudi.

Ključni ukrepi za ESS:

dejavno vključevanje:

- integrirane poti, ki povezujejo različne oblike ukrepov zaposlovanja, kot so individualna podpora, svetovanje, usmerjanje, dostop do splošnega in poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter dostop do storitev, zlasti zdravstvenih in socialnih storitev, varstva otrok ter internetnih storitev;
- posodobitev sistemov socialne zaščite, vključno z zasnovo in izvajanjem reform za izboljšanje stroškovne učinkovitosti ter ustreznosti socialnih prejemkov in nadomestil

za brezposelnost, shem minimalnega dohodka in pokojnin, zdravstvenega varstva in socialnih storitev ter zmanjšanje učinkov odvracanja od dela in pasti brezposelnosti; vključevanje marginaliziranih skupnosti, kot so Romi:

- integrirane poti k trgu dela, vključno z individualno podporo, svetovanjem, usmerjanjem in dostopom do splošnega in poklicnega izobraževanja in usposabljanja;
- dostop do storitev, zlasti socialnega varstva, storitev socialne pomoči in zdravstvenega varstva (vključno s preventivnim zdravstvenim varstvom, zdravstvenim izobraževanjem in varnostjo pacientov);
- odprava segregacije v izobraževanju, spodbujanje vzgoje in izobraževanja v zgodnjem otroštvu, preprečevanje osipa ter zagotavljanje uspešnega prehoda iz šole v zaposlitev;
- ukrepi za odpravo predsodkov in diskriminacije proti Romom; boj proti diskriminaciji na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti;
- ozaveščanje in vključevanje lokalnih skupnosti in podjetij v boju proti diskriminaciji ter pri spodbujanju medkulturnih dejavnosti;
- posebni ukrepi, ki so namenjeni posameznikom, pri katerih obstaja tveganje za diskriminacijo, ter invalidom in tistim s kroničnimi boleznimi, da se poveča njihova udeležba na trgu dela, krepiti njihova socialna vključenost in zmanjšajo neenakosti glede izobrazbe in zdravstvenega stanja; krepitev dostopa do cenovno sprejemljivih, trajnostnih in visoko kakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega interesa:
- boljši dostop do cenovno sprejemljivega, trajnostnega in visoko kakovostnega zdravstvenega varstva z namenom zmanjšanja neenakosti na področju zdravja, preprečevanja bolezni in spodbujanja e-zdravja, med drugim s ciljnim ukrepi, ki se osredotočajo na posebno ranljive skupine;
- boljši dostop do cenovno sprejemljivih, trajnostnih in visokokakovostnih socialnih storitev, kot so storitve zaposlovanja in usposabljanja, storitve za brezdomce, zunajšolsko varstvo, otroško varstvo in storitve dolgotrajne nege;
- ciljno usmerjeno izobraževanje ter storitve nege in oskrbe v zgodnjem otroštvu, vključno s celostnimi pristopi, ki združujejo varstvo otrok, izobraževanje, zdravje in starševsko podporo, s posebnim poudarkom na preprečevanju namestitvev otrok v zavod;
- dostop do e-storitev za spodbujanje e-vključenosti;
- podpora za prehod od nege in oskrbe v zavodu na storitve nege in oskrbe v skupnostih za otroke brez starševske oskrbe, invalide, starejše in posameznike z duševnimi motnjami, s poudarkom na povezovanju zdravstvenih in socialnih storitev; pospeševanje socialnega gospodarstva in socialnih podjetij;
- krepitev zmogljivosti in podpornih struktur za spodbujanje socialnih podjetij, zlasti z izobraževanjem in usposabljanjem o socialnem podjetništvu, mreženjem, razvojem nacionalnih ali regionalnih strategij v partnerstvu s ključnimi zainteresiranimi stranmi, ter zagotavljanje storitev za razvoj podjetij in lažji dostop do finančnih sredstev;
- uporaba sredstev za podporo pobud na področju socialnega gospodarstva in socialnega podjetništva; strategije lokalnega razvoja, ki jih vodijo skupnosti;
- podpora za pripravo, vodenje in spodbujanje lokalnih strategij;
- podpora za dejavnosti, ki so zasnovane in izvedene v okviru lokalne strategije na področjih zaposlovanja, izobraževanja, socialne vključenosti in krepitev institucionalnih

- zmogljivosti, ki spadajo na področje uporabe ESS.

Ključni ukrepi za ESRR:

- naložbe v zdravstveno in socialno infrastrukturo za izboljšanje dostopa do zdravstvenih in socialnih storitev ter zmanjšanje neenakosti na področju zdravja, s posebnim poudarkom na obrobni družbeni skupini, kot so Romi, in tiste, ki so na robu tveganja revščine;
- naložbe v infrastrukturo, ki prispevajo k posodobitvi, strukturalni preobrazbi in trajnosti zdravstvenih sistemov, kar vodi do merljivega izboljšanja zdravstvenih rezultatov, vključno z ukrepi e-zdravja;
- ciljno usmerjene naložbe v infrastrukturo, ki podpirajo prehod od nege in oskrbe v zavodu na storitve nege in oskrbe v skupnostih, s čimer se povečuje dostop do neodvisnega življenja v skupnostih z visoko kakovostnimi storitvami;
- podpora naložbam v infrastrukturo na področju varstva otrok, oskrbe starejših in dolgotrajne nege in oskrbe;
- podpora za fizično in gospodarsko obnovo ogroženih mestnih in podeželskih skupnosti, vključno z Romi, s čimer se zmanjšuje prostorska koncentracija revščine, vključno s spodbujanjem celovitih načrtov, v okviru katerih socialna stanovanja dopolnjujejo predvsem ukrepi na področju izobraževanja, zdravstvene in športne infrastrukture za lokalno prebivalstvo ter zaposlovanja;
- podpora za razvoj socialnih podjetij z razvojem novih poslovnih modelov in inovativnih rešitev za družbene izzive;
- podporo posebnih naložb za odpravo in preprečevanje ovir glede dostopnosti;
- spodbujanje razvojnih strategij, ki jih vodijo skupnosti, s podporo za krepitev zmogljivosti lokalnih akcijskih skupin ter pripravo, vodenjem in spodbujanjem lokalnih strategij ter s podporo dejavnosti, ki so zasnovane in izvedene v okviru lokalne strategije na področjih socialne vključenosti ter fizične in gospodarske prenovе, ki spadajo na področje uporabe ESRR.

Ključni ukrepi za EKSRP:

- spodbujanje lokalnega razvoja na podeželskih območjih s spodbujanjem lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, (lokalne razvojne strategije LEADER) in z naložbami v vse vrste male infrastrukture na podeželskih območjih in z naložbami v vzpostavitev, izboljšanje ali širitev osnovnih lokalnih storitev za podeželsko prebivalstvo, zlasti v oddaljenih podeželskih območjih, skupaj z drugimi ukrepi za izboljšanje kakovosti življenja in privlačnosti podeželskih naselij („obnova vasi“).

Tematski cilj 10:

NALOŽBE V IZOBRAŽEVANJE, SPRETNOSTI IN VSEŽIVLJENJSKO UČENJE

Ključni cilji, ki jih obravnavajo skladi SSO

Krovni cilj strategije Evropa 2020:

izboljšanje ravni izobrazbe, pri čemer si je treba zlasti prizadevati, da se stopnja osipa zniža

na manj kot 10 %, delež prebivalstva med 30. in 34. letom starosti s končano terciarno ali enakovredno izobrazbo pa poveča na vsaj 40 %.

Trenutno stanje:

skupnega cilja EU glede predčasnega opuščanja šolanja na podlagi trenutnih nacionalnih zavez ne bomo dosegli. Na podlagi nacionalnih ciljev je pričakovati, da bo do leta 2020 dosežena 10,5-odstotna stopnja predčasnega opuščanja šolanja, ne pa tudi skupni evropski cilj 10 %. Po EU je bila leta 2010 v povprečju 14,1-odstotna stopnja osipa v primerjavi s 14,4-odstotno stopnjo leta 2009. Vendar iz tega podatka niso razvidne precejšnje razlike med državami članicami in znotraj njih.

Na področju terciarnega izobraževanja (med osebami starimi med 30 in 34 let) bi skupni učinek izpolnitve obstoječih nacionalnih ciljev držav članic pomenil zgolj 37-odstotno raven doseganja terciarne izobrazbe v letu 2020. Kljub temu pa se je stopnja doseganja terciarne izobrazbe v EU z 32,3 % v letu 2009 povečala na 33,6 % v letu 2010, sedanji trend pa nakazuje, da bi bilo dejansko mogoče izpolniti krovni cilj 40 % za starostno skupino od 30 do 34 let.

Ključni ukrepi za ESS:

- zmanjševanje osipa in spodbujanje enakega dostopa do kakovostne predšolske vzgoje ter primarnega in sekundarnega izobraževanja;
- ciljno usmerjena podpora za izvajanje celovitih, na dokazih temelječih in skladnih politik za zmanjšanje osipa, ki vključuje preprečevanje, zgodnje ukrepanje in nadomestne možnosti, kot so šole za „drugo priložnost“ ter spodbujanje sodelovanja v nesegregiranem javnem izobraževanju;
- krepitev zmogljivosti učiteljev, vodij usposabljanja ter šolskega vodstva in osebja, uvedba zagotavljanja kakovosti in sistemov spremljanja, razvoj izobraževalnih vsebin, vključno z uporabo IKT, razvoj ustvarjalnih spretnosti in boj proti stereotipom o spolih v izobraževanju in usposabljanju;
- odpravljanje ovir pri dostopnosti, s katerimi se srečujejo otroci iz prikrajšanih družin, zlasti v prvih letih zgodnjega otroštva (od 0 do 3 let); da se omogoči njihova vključitev v redni izobraževalni sistem;
- podpora prehodu s specializiranih šol za invalide v redno šolanje; izboljšanje kakovosti, učinkovitosti in odprtosti terciarnega in enakovrednega izobraževanja za doseg višjih stopenj udeležbe in uspešnega zaključka izobraževanja;
- ciljno usmerjena podpora posameznim študentom, zlasti iz nezadostno zastopanih in ranljivih skupin, za vključitev v visokošolsko izobraževanje ter omogočanje dostopa do visokošolskega izobraževanja za netradicionalne učence in podpora odraslim učencem;
- naložbe v razvoj novih učnih metod ter razvoj in uporabo inovativnih tehnologij, vključno z odprtimi izobraževalnimi viri, za zagotavljanje kakovostnih izobraževalnih vsebin, vključno z usposabljanjem ter krepitevjo zmogljivosti za učitelje in raziskovalce;
- podpora za povečanje relevantnosti programov visokošolskega izobraževanja glede na potrebe na trgu dela, vključno s spodbujanjem reševanja težav, ustvarjalnosti in razvojem podjetniških spretnosti;
- razvoj in krepitev partnerstva med visokošolskim izobraževanjem, poslovnim in

raziskovalnim sektorjem; krepitev dostopnosti do vseživljenjskega učenja, izpopolnjevanje spretnosti in kompetenc delovne sile ter povečevanje odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela:

- izvajanje strategij za vseživljenjsko učenje delovne sile v sodelovanju s socialnimi partnerji, vključno z usposabljanjem in razvojem spretnosti ter izboljšanjem transverzalnih kompetenc delovne sile, kot so jeziki, digitalna pismenost in podjetništvo;
- prilagajanje sistemov poklicnega izobraževanja in usposabljanja povpraševanju na trgu dela z razvojem učenja na delovnem mestu na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno s programi vajeništva in spodbujanjem podjetij, da sprejmejo več pripravnikov;
- spodbujanje sistemov za zagotavljanje kakovosti na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja v skladu s priporočilom o evropskem referenčnem okviru za zagotavljanje kakovosti;
- prožne poti med sektorji izobraževanja in usposabljanja ter izobraževanja in dela, zlasti z učenjem in poklicnim usmerjanjem, programi pripravništva, sistemi za akreditacijo in priznavanje pridobljenih kompetenc, nacionalnimi okviri kvalifikacij in povezanimi kreditnimi sistemi, kot so evropski sistem kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (ECVET) ter evropski sistem zbiranja in prenašanja kreditnih točk (ECTS);
- podpora za obdobja mobilnosti v tujini za diplomante in posameznike na trgu dela, vključno s tistimi iz prikrajšanih skupin, da pridobijo nove spretnosti in kompetence;
- izboljšanje začetnega in nadaljevalnega usposabljanja za učitelje in drugo osebje, ki je vključeno v izobraževanje in usposabljanje;
- spodbujanje privlačnosti in odličnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno s kampanjami in tekmovanji v spretnostih, ter podpiranje šoloobveznih mladih, da se seznanijo s poklicnimi področji in njihovimi možnostmi;
- spodbujanje partnerstev/mrež med socialnimi partnerji, podjetji ter ustanovami/izvajalci izobraževanja in usposabljanja za izboljšanje prenosa informacij o potrebah na trgu dela, uvajanje učnih metod na podlagi izkušenj, spodbujanje eksperimentiranja in prilagoditev učnih načrtov;
- podpora za izboljšanje osnovnih spretnosti in ključnih kompetenc odraslega prebivalstva, vključno z migranti, ter ustvarjanje novih priložnosti, da se izkoristijo znanja in spretnosti starejših odraslih;
- podpora razvoju sistemov izobraževanja odraslih, ki ustrezajo standardom visoke kakovosti.

Ključni ukrepi za ESRR:

- podpora za naložbe v infrastrukturo izobraževanja in usposabljanja, zlasti z namenom, da se zmanjšajo teritorialne razlike, spodbuja nesegregirano izobraževanje, poveča odzivnost sistemov izobraževanja in usposabljanja na spreminjajoče se vzorce potreb in povpraševanja po spretnostih ter dopolnjujejo ukrepi ESS.

Ključni ukrepi za EKSRP:

- krepitev vseživljenjskega učenja in poklicnega usposabljanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju, zlasti s:
- podporo za poklicno usposabljanje in pridobivanje spretnosti na področjih, kot so upravljanje kmetij, trajnostne kmetijske prakse, izboljšanje kakovosti in uporaba novih

- tehnologij, specifičnih za kmetijstvo in gozdarstvo;
- podporo za predstavitvene dejavnosti za prenos znanja med kmeti o novih praksah v sektorju, pa tudi za obveščanje ter kratkoročne izmenjave in obiske v EU za spodbujanje izmenjave dobrih kmetijskih in gozdarskih praks upravljanja; spodbujanje vseživljenjskega učenja in poklicnega usposabljanja na podeželskih območjih na splošno (razen tečajev ali usposabljanj, ki se običajno izvajajo v srednješolskem ali visokošolskem izobraževanju), kot so usposabljanje na področju poslovnega upravljanja
 - ali druge spretnosti, potrebne za diverzifikacijo iz kmetijskega sektorja.

Tematski cilj 11: POVEČANJE INSTITUCIONALNIH ZMOGLJIVOSTI IN ZAGOTAVLJANJE UČINKOVITE JAVNE UPRAVE

Ključni cilji, ki jih obravnavajo skladi SSO

Krepitev institucionalnih in upravnih zmogljivosti na vseh ravneh in na vseh področjih ter spodbujanje načel dobrega upravljanja ima pomembno vlogo pri podpori strukturnim prilagoditvam. Zmanjšanje zakonskih in upravnih bremen ter spodbujanje visokih standardov preglednosti, poštenosti in odgovornosti javne uprave prav tako prispeva k povečanju produktivnosti in krepitvi konkurenčnosti. V zvezi s tem je treba prednostno obravnavati zmanjšanje upravnih bremen za državljane in podjetja ter povečanje preglednosti, poštenosti in kakovosti javne uprave, pa tudi njene učinkovitosti pri zagotavljanju javnih storitev v vseh sektorjih (vključno z nadgradnjo spretnosti na področjih razvoja politike, organizacijskih inovacij, e-uprave in javnih naročil inovativnih rešitev).

Ključni ukrepi za ESS:

- naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javnih uprav in javnih storitev za zagotovitev reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja;
- reforme za zagotovitev boljše zakonodaje, sinergij med politikami in učinkovitim upravljanjem javnih politik, preglednosti, poštenosti in odgovornosti na področju javne uprave in porabe javnih sredstev;
- razvoj in izvajanje strategij in politik na področju človeških virov; krepitev zmogljivosti za zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju zaposlovanja, izobraževanja, zdravja in socialnih zadev, ter sektorski in teritorialni dogovori za spodbujanje reform na nacionalni, regionalni in lokalni ravni;
- krepitev zmogljivosti zainteresiranih strani, kot so socialni partnerji in nevladne organizacije, v podporo njihovem učinkovitejšemu prispevku na področju politik zaposlovanja, izobraževanja in socialnih zadev;
- razvoj sektorskih in teritorialnih dogovorov na področju zaposlovanja, socialne vključenosti, zdravja in izobraževanja na vseh teritorialnih ravneh.

Ključni ukrepi za ESRR:

- krepitev institucionalnih zmogljivosti ter učinkovitosti javnih uprav in javnih služb, ki so povezane z izvajanjem ESRR ter podpirajo ukrepe na področju institucionalne zmogljivosti in učinkovite javne uprave, ki jih podpira ESS, po potrebi vključno z zagotavljanjem opreme in infrastrukture v podporo posodobitvi javnih storitev na področjih, kot so politike zaposlovanja, izobraževanja, zdravja, socialnih zadev in carin.

PRILOGA II: PREDNOSTNE NALOGE SODELOVANJA

Čezmejno, transnacionalno in medregionalno sodelovanje v okviru ESRR

Čezmejna in transnacionalna območja, ki si delijo pomembne geografske značilnosti (jezera, reke, morske bazene ali gorska območja) morajo podpirati skupno upravljanje in spodbujanje svojih naravnih virov, varovati biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve, razvijati celovito čezmejno obvladovanje naravnega tveganja, obravnavati onesnaževanje teh območij ter izvajati skupno prilagajanje podnebnim spremembam ter ukrepe za preprečevanje in obvladovanje tveganja, zlasti glede zaščite pred poplavami in obalne zaščite.

Za doseganje kritične mase je lahko sodelovanje še zlasti učinkovito na področju raziskav in inovacij ter IKT s spodbujanjem inovativnih grozdov, centrov usposabljanja in poslovnih inkubatorjev ter pametnih povezav med poslovnim sektorjem ter raziskovalnimi in visokošolskimi središči. Treba je spodbujati tudi razvoj skupnih pristopov pametne specializacije, regionalnih partnerskih ustanov in sovlagateljskih platform. Spodbujanje partnerstev med izobraževalnimi ustanovami ter izmenjav študentov in učiteljev prav tako prispeva k doseganju kritične mase.

Ekonomije obsega, ki jih je mogoče doseči s čezmejnim in transnacionalnim sodelovanjem, so pomembne za naložbe, povezane s souporabo skupnih javnih storitev, zlasti na področju predelave odpadkov in čiščenja voda, zdravstvene infrastrukture, izobraževalnih objektov in opreme, dostopnosti, socialne infrastrukture, IKT, infrastrukture raziskav in inovacij, zelene infrastrukture, sistemov obvladovanja nesreč ter reševalnih služb. Spodbujanje mehkega sodelovanja na teh področjih (zdravstveno zavarovanje, razvoj skupnih programov izobraževanja in usposabljanja, usklajevanje vozniških redov in izdajanja vozovnic ali uvedba novih povezav javnega prometa, postopki ocenjevanja tveganja) lahko nadalje poveča varčevanje in kakovost življenja.

Na področju čezmejne omrežne infrastrukture bi se programi transnacionalnega sodelovanja lahko osredotočili na zagotavljanje podpore za usklajeno načrtovanje prometne infrastrukture (vključno s TEN-T) ter razvoj okolju prijaznih in interoperabilnih načinov prevoza v večjih geografskih območjih. Čezmejno sodelovanje, zlasti v manj razvitih regijah, bi se lahko osredotočilo na manjkajoče čezmejne povezave, ki pomenijo ozka grla za prometne tokove. Razvoj elektroenergetskih omrežij za večjo porabo električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov, bi se lahko okrepil s transnacionalnim in čezmejnim sodelovanjem pri vlaganju v določene dele infrastrukturnih omrežij.

Posebno vprašanje za čezmejno sodelovanje je krepitev čezmejnih storitev trga dela za spodbujanje mobilnosti delavcev prek meja. To je mogoče doseči s spodbujanjem čezmejnih platform za iskanje zaposlitve ali svetovalnih središč, pa tudi sodelovanjem med sindikati, zavodi za zaposlovanje in drugimi akterji na trgu dela. Ključnega pomena je, da se podpira razvoj enostavnih in hitrih postopkov za medsebojno priznavanje kvalifikacij in sporazumov o davkih, socialnem in zdravstvenem zavarovanju ter drugih vprašanjih, povezanih z delom.

Cilj *medregionalnega* sodelovanja mora biti povečanje učinkovitosti kohezijske politike z izmenjavo izkušenj med regijami in mesti, da bi se izboljšala zasnova in izvajanje operativnih programov pri cilju naložbe v rast in nova delovna mesta. Zlasti mora medregionalno sodelovanje spodbujati sodelovanje med inovativnimi raziskovalno intenzivnimi grozdi ter

izmenjave med raziskovalnimi ustanovami na podlagi izkušenj „regij znanja“ in raziskovalnega potenciala v konvergenčnih in najbolj oddaljenih regijah“ iz 7. okvirnega programa za raziskave.

Izboljšanje upravljanja je prav tako pomemben vidik transnacionalnih in čezmejnih programov, zlasti tistih, ki obravnavajo čezmejni kriminal in varnost, vključno s financiranjem krepitve zmogljivosti carinskih sistemov. Dejavnosti bi morale dopolnjevati ukrepe, ki se financirajo iz Sklada za notranjo varnost⁶⁹, vključno z izboljšanjem policijskega sodelovanja, izmenjave in dostopa do informacij, preprečevanja kriminala in boja proti čezmejnemu kriminalu, pa tudi resnemu in organiziranemu kriminalu na splošno, ter dobrega upravljanja in boja proti korupciji.

EU mora izkoristiti prednosti posebnega in geostrateškega položaja najbolj oddaljenih regij v njihovih geografskih območjih (Atlantik, Karibi in Indijski ocean) ter jih v celoti vključiti v svoje politike. Teritorialno sodelovanje, ki vključuje najbolj oddaljene regije, je tako treba izboljšati, okrepiti in spodbujati.

Prispevek glavnih programov k makroregionalnim strategijam in strategijam za morske bazene

Cilj makroregionalnih strategij je vzpostavitev sodelovanja med državami ali ozemlji s spodbujanjem lokalnih in regionalnih akterjev, da uskladijo politike in financiranje ter opredelijo skupna vprašanja, rešitve in ukrepi. Poleg tega so strategije za morske bazene ključnega pomena za uspešno izvajanje celostne pomorske politike⁷⁰.

Učinkovite makroregionalne strategije in strategije za morske bazene zahtevajo uspešno mobilizacijo sredstev EU. Programi, ki so sofinancirani iz vseh skladov SSO, morajo zato dati prednost dejavnostim, ki izhajajo iz strategij, organizirati posebne razpise ali dati prednost tem dejavnostim v izbirnem postopku. Transnacionalni programi lahko zagotovijo potrebni okvir za podporo spektru politik in sredstev, ki so potrebni za izvajanje makroregionalnih strategij in strategij za morske bazene.

Ključni ukrepi iz različnih tematskih ciljev, ki bi se lahko financirali iz skladov SSO v okviru makroregionalnih strategij, morajo vključevati vzpostavljanje evropskih prometnih koridorjev, vključno s podporo za posodobitev carine; preprečevanje naravnih nesreč ter pripravljenost in odziv nanje, gospodarjenje s povodji, zeleno infrastrukturo, celostno pomorsko sodelovanje prek meja in sektorjev, omrežja na področju raziskav in inovacij ter IKT, upravljanje skupnih morskih virov v morju in varstvo biotske raznovrstnosti morij.

Transnacionalno sodelovanje v okviru ESS

ESS podpira transnacionalno sodelovanje med partnerji na nacionalni in/ali regionalni ravni iz vsaj dveh držav članic, da bi se z vzajemnim učenjem povečala učinkovitost politik, ki jih podpira ESS. Transnacionalno sodelovanje lahko vključuje različne zainteresirane strani, kot so organi javnega prava, posredniška telesa, socialni partnerji in nevladne organizacije. Zajema lahko vsa področja, ki spadajo v področje uporabe ESS, vendar ima vzajemno učenje največjo dodano vrednost na področjih iz priporočil Sveta. Države članice se lahko odločijo sodelovati na prožen način. V tem primeru lahko izberejo teme za transnacionalne dejavnosti in vzpostavijo ustrezne mehanizme izvajanja, ki najbolje ustrezajo njihovim potrebam. Komisija bo poleg tega spodbujala transnacionalne dejavnosti z vzajemnim učenjem in usklajenimi ali skupnimi ukrepi za omejeno število tem, ki jih je odobril Odbor Evropskega

socialnega sklada. S tem namenom bo Komisija upravljala platformo na ravni EU za lažjo izmenjavo izkušenj, krepitev zmogljivosti in mreženje ter razširjanje pomembnih rezultatov. Prav tako bo za okrepitev potenciala transnacionalnega sodelovanja in čim večjo učinkovitost ustreznih ukrepov razvila usklajen okvir izvajanja, vključno s skupnimi merili za upravičenost, vrstami in časovno razporeditvijo ukrepov, pa tudi skupne metodološke pristope za spremljanje in vrednotenje.